

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody obszarów następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Rezerwat przyrody „Kahiza” jest położony w województwie lubelskim, w powiecie parczewskim, na terenie gminy Sosnowica.

Fizjograficznie niniejszy rezerwat zlokalizowany jest w granicach mezoregionu Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie. Wymieniony mezoregion należy do makroregionu Polesie Zachodnie, który wchodzi w skład podprovincji Polesie, prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski oraz megaregionu Niż Wschodnioeuropejski.

Całość gruntów rezerwatu należy do Skarbu Państwa i jest administrowana przez Nadleśnictwo Parczew, podległe Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Rezerwat tworzą następujące oddziały leśne: 244, 245, 246, 247 w leśnictwie Orzechów (według Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Parczew na lata 2018-2027).

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków powiatu parczewskiego, rezerwat przyrody „Kahiza” swoim zasięgiem obejmuje działki ewidencyjne o numerach 1080 i 1081 położone w obrębie ewidencyjnym Nowy Orzechów gminy Sosnowica oraz działki numer: 2005, 2006, 2007, 2008 zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Lejno gminy Sosnowica o łącznej powierzchni 104,79 ha.

Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznaczono otulinę obejmującą obszar o powierzchni 106,63 ha, obejmujący działki ewidencyjne o numerach 25/2, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 33, 34, 35, 63, 64, 70, 131 oraz części działek ew. nr: 37/2, 38,39,40, 60/1, 65, 66, 67, 68, 69 obrębu ewidencyjnego Lejno oraz działki ewidencyjne nr 247, 348, 368, 369, 370, 371, 372, 374, 375, 376, 382, 383/1, 383/2, 383/3, 383/4, 384, 385/1, 385/6, 385/8, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 550, 551 oraz części działek ew. nr: 367, 373, 404, 429 obrębu ewidencyjnego Nowy Orzechów (gmina Sosnowica).

Celem ochrony rezerwatu przyrody „Kahiza” jest zachowanie naturalnych procesów jakim podlega misa pojeziorna wypełniona osadami organicznymi (torfy i gytia) oraz osadami mineralnymi.

Ważnym aspektem ochrony tego terenu jest zachowanie potencjału retencyjnego (zasobów wodnych) masywu torfowiskowego, który stanowi zbiornik biogeniczny. Woda zretencjonowana w masywie biogennym umożliwia stałe funkcjonowanie cieku Bobryk – nawet w okresach głębokiej suszy atmosferycznej.

Istotną przesłanką ochrony tego terenu jest zachowanie naturalnej dynamiki procesów kształtujących ten obszar, tj. procesów torfotwórczych (wymagających wysokiego uwodnienia), przemian zbiorowisk roślinnych pod wpływem działalności czynników naturalnych, takich jak na przykład działalność bobrów.

Obszar rezerwatu obejmuje misę pojeziorną wypełnioną osadami organicznymi (torfy i gytia) oraz nanosami mineralnymi w postaci piasków, mułków i iłów.

Do drugiej połowy XIX wieku na omawianym obszarze istniało Jezioro Wielkie, będące piątym pod względem wielkości zbiornikiem wodnym Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego (ok. 135 ha). Znajdowało się ono w ostatniej fazie ewolucji i charakteryzowało niewielką głębokością (maksymalnie 1,5 m). W 1861 r. podjęto próbę osuszenia jeziora i zmiany jego obszaru na łąki użytkowane rolni-

czo. Jednakże projekt wykonano tylko częściowo, gdyż silnie uwodnionych osadów gytyi nie udało się zdrenować. W południowo-wschodniej części pozostał tylko fragment epizodycznie pojawiającego się zbiornika – nazywanego Kahizą.

Aktualnie na terenie rezerwatu zlokalizowane jest gytiowisko, przechodzące w torfowisko typu przejściowego i sąsiadujące z nim od zachodu torfowisko typu niskiego.

Obecnie w rezerwacie obserwuje się silną sukcesję roślinności - wkraczanie roślinności leśnej i zaroślowej.

Teren ten podlega ochronie w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w formie obszaru specjalnej ochrony ptaków Polesie PLB060019. Ponadto rezerwat znajduje się na terenie Poleskiego Parku Krajobrazowego.

Z uwagi na wyżej wymienione warunki siedliskowe terenu oraz bogactwo gatunków roślin i zwierząt, obiekt w pełni spełnia definicję rezerwatu przyrody podaną w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody tj. obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

W niniejszym akcie prawnym, wykorzystując dane systemu informacji przestrzennej, wprowadzono załączniki w postaci mapy rezerwatu oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granic sporządzonych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342 oraz z 2025 r. poz.106).

Nadzór nad przedmiotowym rezerwatem będzie sprawował Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy rezerwat przyrody został utworzony na wniosek Nadleśnictwa Parczew w ramach inicjatywy „100 rezerwatów przyrody na 100-lecie Lasów Państwowych”.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Kahiza” został poddany konsultacjom społecznym. W ramach konsultacji nie wniesiono uwag do wyżej wymienionego dokumentu.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Kahiza” został zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody, działającą przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Lublinie, uchwałą Nr II/1/2025 z dnia 10 lipca 2025 roku.

Projekt niniejszego aktu prawa miejscowego, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego, pismem z dnia 12 sierpnia 2025 roku, znak PN-I.0522.40.2025.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Stępień